

Написано от Христо Христов
Събота, 06 Септември 2014 12:18

Сайтът desebg.com публикува строго секретна информация относно: **Резултатите от извършена предварителна проверка по повод организирани прояви на активисти на неформални структури.**

Документът е на Главно следствено управление (ГСУ) на МВР от 2 октомври 1989 г. и е подписан от началника на ГСУ ген. Костадин Коцалиев.

Информацията в него разкрива действията на ГСУ и Шесто управление на ДС за борба с идеологическата диверсия по осуетяването на събиране на активисти на профсъюза „Подкрепа”, Независимото дружество за защита правата на човека в България, „Екогласност” и др. на 30 септември 1989 г. в гр. Белово, Пловдивско.

Според ГСУ срещата там е трябвало да се превърне в конгрес на „Подкрепа”, на който да бъде приет нов устав и програма по подобие на полския профсъюз „Солидарност”.

След получаване на агентурни сведения за подготвената среда в Шесто управление и ГСУ е приет съвместен план за недопускане и пресичане на мероприятията на гражданските организации.

Главно следствено управление, в което с подобна дейност се занимава специален отдел по Държавна сигурност, сформира две следствени групи, които са командирани в Стара Загора и Пазарджик.

Написано от Христо Христов
Събота, 06 Септември 2014 12:18

В Сара Загора в МВР е привикан Константин Тренчев и помощниците му Николай Колев (Босия, бел. ред.) и Тодор Гагалов, основни фигури по организирането на срещата в Белово. И тримата по това време са разследвани от ДС.

За основания на разпитите е използвано изявление на Тренчев по радио „Свободна Европа” за дейността на правозащитните организации в НРБ по това време. На разпит в МВР в Стара Загора обаче се е явил само Тренчев, като по този начин е възпрепятствано заминаването му за Белово.

В Пазарджик ГСУ разпитва други 12 активисти на определените от режима „неформални организации”. Някои от тях като членът на Независимото дружество за правата на човека Стефан Комитов „се държа дръзко и отказа да даде показания”, е посочено в строго секретната информация.

Ген. Костадин Коцалиев прогнозира, че независимо от превантивните действия се очаква представителите на гражданските организации да активизират своята дейност по време на международния „Екофорум”, който се провежда през октомври 1989 г. в София.

„Действията на органите на МВР в тази насока имат краткотраен ефект, водят до предотвратяване на отделни прояви, но не и до тяхното пресичане като антипартийна, антиобществена и противозаконна дейност”, посочва още Коцалиев, известен с раболепието си пред висшето ръководство на БКП. Според него е наложително „прилагането на по-разнообразни методи и средства за оперативно въздействие”, заключава той.

Документът е включен в разширеното електронно издание на сборника [„Държавна сигурност срещу гражданските организации 1988-1990”](#) на Комисията по досиетата, 2013 г.

Как Главно следствено управление осуетява „сборище“ на гражданските организации през 1989 г.

Написано от Христо Христов
Събота, 06 Септември 2014 12:18

СТРОГО СЕКРЕТНО!

311 234

Изпълнение
на
заповедта
от
23.09.89

Делегация на съветските работни
делници съставена от 2-ма
чл. № 24 и 11
23.09.89
ЮМО - СКОМНИ

МИНИСТЕРСТВО на КЪЛТУРАТА
И НАЧАЛОТО
на м.г.Б.В.К.З.С.И.И.В.В.

КРПОПБГДРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
8 17
от ЗДПДПБГДРСБНА

И Н Ф О Р М А Ц И Я

ПОСОБИЕ: Резултатите от извършена предварителна проверка
по повод организираните прояви на активности на
неформални структури.

В Управление 06-ДС бяха получени проверени агентурни данни за намерения на 30.09.1989 г. в гр.Белово, Пловдивска област средна на т.нар. ШС "Надирена", при участието на активности на "Независното дружество за защита правата на човека в България", "Екогласност" и други сдружения, които да се превърне в своеобразен "конгрес" на "Професията", припомне на нов утвар и програмна платформа, възстановени от ШС "Самодисциплина" в Поща.

Наред с това, бяха получени и данни за подготвени открити прояви на активностите на професията по време на Екзотуръм'89 като пресконференция пред западни журналисти, изказване на ТРИЧЕВ пред форума, разпространение на листовки с пропагандно съдържание и други.

С оглед недопускане и пресичане провеждането на подобно незаконово сборище, въз основа на съвместен план на Управление 06-ДС, ГСУ-МЕР и съответните областни управления на МЕР се набежда за провеждането на необходимите следствено-оперативни мероприятия.

Съгласно плана ГСУ-МЕР извърши на 29 и 30.09.1989 г. предварителна проверка за изваждане обстановката по извършената информационна дейност. Сформирани бяха две следствени групи, съответно командирвани в Стара Загора и Пазарджик.

2

В Общинско управление на МЕР гр.Стара Загора беше командирована следствена група, със задача провеждане разпити на КОСТАМИР ТРИЧЕВ, според предварителните данни – организатор и ръководителя на сборището и поканените му НИКОЛАЙ КОПЕЗ и ТОДОР ПАЛАНОВ, всички обвинени по следствено дело № 66/1989 г. по описа на ДС. Основание за разпитите бяха извадените от радио "Свободна Европа" на 25.09.1989 г. извадение на К.ТРИЧЕВ, в което се съдържаха редица неверни твърдения, относно дейността на правозащитните органи в страната.

На 28.09.1989 г. бяха изпратени призови на тримата, но на разпит в Общинско управление-МЕР гр.Стара Загора се яви само ТРИЧЕВ, а КОПЕЗ и ПАЛАНОВ отсъстваха от града.

В резултат на проведените разпити на ТРИЧЕВ, смяташе беше възпрепятствувани да отпътува за гр.Белово и вземе участие в сборището.

При разпита ТРИЧЕВ призна, че лично е изготвил изваденото от радио "Свободна Европа" извадение и на 22.09.1989 г., го е провиктувал по телефона. Нотатъри, че някои от твърденията в изваденото са неверни, но по същество осега на предимните си познания. Смяташе отказва категорично да се яви на разпит на следващия ден – 30.09.1989 г. От проведените оперативно-технически мероприятия се установи, че през този ден ТРИЧЕВ не напусна дома си, но проведе телефонни разговори с много от активностите на неформалните сдружения, при които се потвърдиха първоначалните данни относно провеждането на сборището.

На 30.09.1989 г. в Общинско управление-МЕР гр.Пазарджик беше командирована следствена група със задача да проведе разпити на активностите от сдруженията, които възрени взетите превантивни мерки от съответните общински управления на МЕР, бяха пристигнали в гр.Белово.

От проведените разпити на 12 активностите на сдруженията се потвърди предварителната информация относно организираното сборище.

Написано от Христо Христов
Събота, 06 Септември 2014 12:18

3 Jyb

Като организатор на сборището беше посочен КИРИЛ ПЕТРОВ ТРИЧЕВ, Активистът на "Независимото дружество за защита правата на човека в България" - СТОАН КОМЕТОВ по време на разпита се държа дружно и открито да даде показания. По време на разпита на АСДН НИКОЛОВ - обвиняем по следствено дело N 66/1989 г., по описа на ДС, същият открито демонстрира националистически настроения, като се отказва от българското си име. Твърдени, че изменението на иждива му за неотклонение се дължило на проведените в затвора гладни стачки, на активната намеса на западните средства за масова информация и главно на радиостанция "Свободна Европа" в лицето на РУМЯНА УЗУНОВА. По време на разпита, НИКОЛОВ отново афишира желанието си да замине за Турция, изразявайки ясно неуважение спрямо държавните власти в Шв България.

Другият обвиняем по делото ИГОР ЗАМРЯНОВ заяви готовността си да се дистанцира от дейността на независимите структури, в т.ч. "ЦЗНЧ" и ИКС "Подкрепа" при условие, че му се даде възможност да създаде сдружение с хуманитарна цел, насочено към оказване на своеобразен контрол по приложението на Закона за изпълнение на наказанието. Обясни, че между членовете на неформалните организации има последиателни на неговата идея, които са готови да се разграничат от политическата дейност на тези структури.

При разпита му се установи, че при изменението на мерките за неотклонение на обвиняемите по следствено дело N 66/1989 г. и освобождаването им от затвора, прокурорските органи не са им обяснили задълженията съгласно ШК, поради което не са внесли в ДЗК надлежни гарнизони и по същество такова не са им наложени. Освобождаването им от затвора възприемат като пореден успех на неформалните сдружения и това ги мотивира да запалят лидерските си позиции и развият още по-активна дейност в тези сдружения.

При анализа на придобитата информация могат да бъдат направени следните по-характерни изводи:

1. Независимо от взетите превантивни мерки, активисти на преобразените в страната неформални структури, значително ще активизират своята дейност по време на "Екзотуръм'89".

4 Jyb

2. За участието си в "Екзотуръм'89" са получили конкретни указания от представителите на западни пропагандни центрове, мисии-ретелта по време да се измислят по линия "защита правата на човека", за което се подготвят и не се провеждат съответни инициативи.

3. Активистите на ИКС "Подкрепа" ще продължат усилено да си за провеждане на общо събрание и прокламиране на качествено нова професионална платформа, възникнала от Ш "Солдарност" - Пилма.

4. Палне е тенденция към обединяване на неформалните сдружения и опити за провеждане на съвместни действия.

Като резултат от проведените оперативно-следствени превантивни мероприятия, може да бъде направен и извод, че:

1. Действително на органите на МВР в тази насока имат краткотраен ефект, водят до предотвратяване на отделни прояви, но не и до тяхното пресичане като антипартийна, антиобществена и противозаконна дейност.

2. При провеждане на превантивни проверки в условията на чл.191 от ШК с подобна насоченост и характер, допустимите организирани следствени действия следва да се извършват при по-непосредствен надзор за законност на прокурорските органи, по тяхно нареждане и участие.

3. Наложително е прилагането на по-разнообразни методи и средства за оперативно въздействие и по-гъвкав диференциран подход от страна на поделенията на МВР, при по-активно участие на държавните органи и обществени организации; на средствата за масова информация.

НАЧАЛНИК ГСУ-МВР,
Генерал-майор:
(И.Кочалев)